

1918 április hó 12-én délután 3 óra átvettém Papp

DEBRECZEN

Előfizetési ár szétküldéssel:

HELYBEN:	VIDEKEN:
Negyedévre 4 korona	Negyedévre 4 K 50 f.
Félévre 8	Félévre 9 K — f.
Egyes szám ára 20 fill.	Egyes szám ára 30 fill.

Ötvenedik évfolyam.

27-ik szám.

Csütörtök, 1918 április 11.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

DEBRECZEN,

Barabos-utca 7. szám. Telefon 142.

Lapkiadó Horovitz Zsigmond.

Erőszak a végletekig.

Az Egyesült-Államoknak a háborúba beavatkozása napjának évfordulóján Wilson elnök ismét nevezetes beszédet mondott.

Miután kifejtette, hogy Amerikának egyedüli célja a világháborúban csak az egész emberiség szent jogainak a megvédése, melyet természetesen a németek fenyegetek állandóan, s miután a világháború feléledéséért való felelősséget ismételten a német uralomvágyra hárította, kijelentette, hogy a németek magatartására nem lehet más válasz, mint: erőszak, erőszak a végletekig, amely ismét jogaikba helyezi vissza a világ törvényeit és porba sújtja az önös előuralmat.

Mintha kezdene általánossá válni a hosszú háború irtózatosságain való elszörnyűködés és a bűnösök legalább azáltal igyekeznének könnyíteni lelkiismeretükön, hogy kezeiket mossák, — egyikök sem akarta a háborút.

Az ántánt- és ántántpárti lapokban ugyanis éppen mostanában sűrűn lehetett olvasni arról, hogy a háborúnak csakis Németország, Ausztria és Magyarország az oka.

Ha Németország nem annektálja Elzász-Lotharingiát lakosainak ellenére, ha Ausztriában és Magyarországon a kormányok biztosították volna az egyenlőséget és szabadságot a népeknek, ha különösen a szlávokat nem nyomták volna el annyira, hogy Szerbia felé tekintsenek, a háború nem tört volna ki és a világ mennyi könyvtől lett volna megkímélve.

Különös véletlen hozza magával, hogy ezekkel a vádakkal éppen egyidejűleg jutott köztudomásra Gorkij lapjának leleplezése révén ismét egy újabb szenzációs okirat a litkos ülésről, melyet öt hónappal a háború kitörése előtt tartottak Pétervárott arról, hogy ha valami váratlan esemény felborítja az európai helyzetet, Oroszország azonnal minő intézkedéseket tegyen a tenger-szorosok birtokbavételére.

A váratlan esemény csakhamar bekövetkezett. Az okirat tartalmából egészen világos az is, hogy azt az eseményt, amelyet a világ-konfliktus előidézésére alkalmasnak ítélték, Szerbiában várták.

Mindez tehát csak újból megerősíti azt a már eddig is tudott tényt, hogy a világháború felidézéséért az Anglia által felbízott cári Oroszországot terheli a felelősség.

A felelősség kérdésének nyugati ellenségeink részéről való újabb firtalása eléggé mutatja, hogy nincsenek tendben a lelkiismeretükkel.

Már tudják, hogy semmi hitelre nem találnak a hazug célok, amelyek miatt a végletekig akarják vinni az erőszakot, s mindenképpen annak a kimutatására igyekeznek, hogy egyikök sem akarta a háborút.

Ők voltak a mesebeli békés bárányok, akik nem zavarhatták fel a mi vizünket, s mi az éhes farkas, mely gonosz ürüggyel rájuk támad.

Erőszak a végletekig, mondja Wilson, diadalmos erőszak. Az amerikai csapatokra gondol, amelyek eddigelé még teljesen használhatatlanoknak bizonyultak.

Mondják, hogy mikor egy év előtt a hadüzenet felett szavaztak a washingtoni képviselőházban, az egyik képviselő, rákerülvén a sor, nem tudta leadni szavazatát, látva az emberiségre szakadt nyomoruság végtelen nagyságát, sirva fakadt.

Ez a könyekkel szavazó miss Rankin volt, az egyetlen nőképvisező. Neki, vagy Wilsonnak volt-e igaza?

A husadagolás Angliában.

Az Angliában behozott husadagolás, amely tudvalevőleg a múlt hó végével lépett életbe, érdekes kísérlet, amelynek sikerén igen sok fordul meg.

Nem volt könnyű munka a különböző husfajták és különböző árak mellett ezt a rendszert megcsinálni, mely egyformán kiterjed a vendéglőkre és a magánháztartásokra, s be kell vallani, hogy nagy gondot fordítottak a kidolgozására.

Ha sikerül a rendeletnek feltétlenül érvényt szerezni, akkor el is éri fő célját, hogy t. i. megszünteti a lakosság elégedetlenségét, amennyiben minden ember, akár gazdag, akár szegény, ugyanolyan husadagra lesz utalva. A Times a minap leközölte hű másolatban a királynak és a királynénak a husjegyet; a husjegy egyik szelvénye le volt vágva, — annak az igazolására, hogy a jegyet csakugyan használják.

Az angol husadag a kontinentális viszonyokhoz mérten is csekély: hetenkint 16 unciát tesz ki, vagyis körülbelül 45 dekagrammot. Angliában azonban, ahol az emberek hozzá vannak szokva, hogy naponta csaknem valamennyi étkezésnél bőséges husporciókat fogyasztanak, a megállapított husadag az emberek félfogára sem elég.

A heti husjegy, amely négy részre van osztva (mindegyik valamivel több, mint 11 dekagrammot tartalmaz), négy étkezésre szól; az angol optimisták se mondhatják, hogy ez valami bőséges adat lenne.

Tilos több húst fogyasztani, mint annennyi

egy-egy husjegy után jut és ha valaki például ajándékba kap húst, akkor is be kell, hogy szolgáltassa a jegyeről a megfelelő mennyiségű szelvényeket.

Husfogyasztásra csak a felnőttek tarthatnak igényt. A szisztéma tehát ebben is különbözik a német rendszertől, amely minden családtagnak — korra való különbség nélkül — juttat husadagot.

Ha a rendszert szigorúan betartják és sikerülni fog e mellett a szükséges husmennyiségeket mindig megszerezni, abban az esetben a szegényebb néposztályok talán jobban el lesznek látva, mint más államokban; ezzel szemben azonban a jobbmodu osztályoknak a husfogyasztása igen súlyos korlátozást fog szenvedni.

Éppen ezért nagy a kísértés, hogy a rendelet kijátszák, s előbb meg kell várni, hogy vajjon a kilátásba helyezett büntetések teljes érvényt tudnak-e szerezni a rendelkezésnek, vagy pedig nem fog-e hamarosan egy nagyarányú csempészkereskedés kifejlődni.

Az adagolás érvénye április 7 ikéig csak London grófságra terjedt ki, de ettől az időponttól kezdve egész Angliában életbe lépett. Valószínű, hogy ezen idő alatt a helyi élelmezési ellenőrző bizottságok a rendszeres gyakorlati tapasztalatot gyűjtötték, amit az élelmezési diktátor az egész országra érvényes rendelet kidolgozásánál használna értékesíthetett.

A sajtóban és a lakosság körében sok hang emelkedett amellett, hogy a nehézmunkások pót-husjegyekhez jussanak. Ez elől a követelés elől a helyi bizottságok sem zárkóznak el és kétségtelen, hogy a pótjegykárol a kiterjesztő rendelet kiadásakor gondoskodni is fognak.

Hogy a kártya milyen mennyiségről szól, erről még nincs katározott hír. Abban azonban egységes a vélemény, hogy valamennyi husfajtára ki fog terjeszkedni, kivéve a marha- és az ürühúst. A többi kártyától avval fogják megkülönböztetni, hogy más színű papiroson állítják ki; ezeket a jegyeket minden mérsárosnál a rayonra való tekintet nélkül be lehet majd váltani.

Ha a lapok tudósításai magukban megbízható képet adnának a lakosság hangulatáról akkor azt kellene hinni, hogy a közönség a husjegyeket simán fogadta és hogy a londoniak egyenesen humorosan fogták fel az új korlátozást.

Két körülményt azonban nem szabad számításon kívül hagyni. Az egyik, hogy a közönség, legalább is a jobbmodu réteg, az első időre bizonyára ellátta magát kolbász- és konzerv-készletekkel. A második, hogy a még kellő tapasztalattal nem rendelkező felügyelőszervek az ellenőrzést eddig természetesen nem gyakorolhatták oly szigorúan.

Rhondda rendeletének hatásáról és eredményéről végleges ítéletet csak néhány hét eltelté után lehet majd formálni.

HIREK.

— Debreczen városi köztanuló pályázataira benyújtott pályaművekkel a bíráló bizottság két napig tanácsülésen a következőképpen döntött: A pályáira összesen 13 mű érkezett be; egyet a bizottság visszautasított, mert a határidő lejáta után 8 nappal adták be. A bizottság az első díjra a „Pax” jelű művet találta érdemesnek; a szép tervek Kocsis Tivadar és Kals Gyula budapesti műépítésszek készítettek, s megnyerték a 2000 koronás temető-terv és a 3000 koronás épület-terv díját. A 3000 koronás második díjat a „Nekropolis” jelű tervek szerzője, Gerelyi Ernő budapesti műépítész nyerte el. — Az 1500 koronás harmadik díjat Kallermann László és Makk István építésszek nyerték el. A bíráló bizottság ezenkívül két szép tervet ajánlott megvételre 500—500 koronával; az egyiket Ifj. Csanak József debreczeni műépítész, a másikat Pál Hugó budapesti műépítész készítette. Az eredményt Márk Endre polgármester ma délelőtt hirdette ki. A köztanuló pályázatra beérkezett összes tervek a városi tanács a közgyűlési teremben ki fogja állítani s így a közönségnek is módjában lesz azokat megtekinteni.

— A csendőrség létszámát emelik. Az országsszerte rohamosan hanyatló közbiztonsági állapot a csendőrség létszámának fel-emelését telte szükségessé. A mai létszámot 30,000 emberrel fogják szaporítani. E kereten belül már legközelebb a csendőrség 6000 új, kizáróan harctéren megjárt, kiutaltásban is részesült, megbízható katonákat fog átvenni.

— Marx Károly-ünnepre készül a munkásság. Május 5-én lesz százéves évfordulója Marx Károly, a tudományos szocializmus megalapítója születésének. E napot ünneppé avatja az egész világ szervezett munkássága.

— Posta- és táviróforgalom Oroszországgal. A Frankfurter Zeitung genfi jelentése szerint, a posta- és táviróforgalom Oroszország és a központi hatalmak között május elsején nyílik meg.

— Millió földvásár. Zenta városi közgyűlése elhatározta, hogy a város tulajdonát képező földekből 1600 holdat elad. Az eladásra kerülő földek árát holdanként 6000 koronában állapították meg, s így a város az eladásból 9,600,000 korona bevéteit reméli.

— Lelőpözött tolvajbanda. Lapunk legutóbbi számában hírt adtunk arról, hogy a katonai rendőrség a razzia alkalmával letartóztatott egy fogoly orosz önkéntest. E hírnökbe tévedésből Fiedler Ferenc örmester neve is belekerült, aki ellen — újabb értesülésünk szerint — semmiféle eljárás ez ügyből kifolyólag nincs folyamatban.

— Rablógyilkosság. Bicskén kedden éjjel meggyilkoltak Varga Jánosné, kétezer korona készpénzt és két sonkát raboltak el tőle. A megindított nyomozás megállapította, hogy Nepietják Izán 29 éves orosz fogoly a gyilkos, aki az esztergomi fogolytáborból szökött meg. A gyilkos a holttest mellett felhőzött a szekrényben talált sötétkék ruhába és elvitte a Varga Jánosné urának keménykalapot is.

— Zöldégtermelés. Készült Weich István gazd. akad. főkertész ur előadása alapján, 2 koronáért kapható lapunk kiadóhivatalában, Darabos-utca 7.

— Négy kosár. Berczik Árpád érdemes veterán irónk öt nevű lányát adta ki a címével a Magyar Könyvtár, Radó Antal kiadó vállalatára. Bájos, egyszerű, egészséges humorú kis történetek, a házasélet apró komplikációi, vezérlésellenes összeházasításait mondják el szórakoztató bonhommiával. — Ujancsik a Magyar Könyvtárban jelent meg a második kiadásban egyike a kiadott könyvek közül. Korotenko Vladimirnak két pompás novellája „Márk Alma” és „Zug az idő” címmel Tomcsányi János az orosz eredetiből készült angol fordításában. Mindkét füzet a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cég kiadásában jelent meg; az előbbinek ára 40 fillér, az utóbbié 80 fillér.

— Szabadságolás gazdasági munkákra. A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy az utókezelő intézetekben ápolt katonák közül azokat, akiknek egészségi állapota megengedi, gazdasági szabadságra hazabocsássák.

— Az Országos Anya- és Csecsemővédő-Egyesület változatos tárgyú művészi képes levelezőlapjait használjuk pünkösdi ünnepi, név- és születésnap, s egyéb alkalmi üdvözlő címlapra. Tíz darabonként 2 koronáért rendelhető az Országos Anya- és Csecsemővédő-Egyesületnél Budapest, VII. Thököly-ut 83. Minden rendelő az Egyesület emberbaráti törekvésit mozdítja elő.

— 6 elemi vagy 2 középiskolai osztályt végzett, egészséges fiú elsőrendű iparospályára tanulóul felvétetik. Jelenkezhetnek délelőtt 9 órától délután 5 óráig lapunk kiadóhivatalában, Darabos-utca 7.

Színház.

Karinthy Frigyes 3 fejezetes szatirája: „Egy krajcar története”, életétől végig derűs kedvre hangozva a néző. Ezúttal „A négy ördög”, a szezon legnagyobb cirkusz attrakciója mutatja be a művelőjét az Ujania. Bámulatos cirkuszprodukciók és Róbert Dancsának, a népszerű dala színésznek a színpadon szerepe bámulatra ejtik a nézőt.

Binorah, a travankorei királylány: Elga Beck, a szépség királynője valóban elbűvölte az Apollo negyszámu közönségét. Ily nagyarányú és ily pompával kiállított film ritkaságszámba megy, ezért ne mulassza el senki ezt megnézni.

A szerkesztésért felelős: **A LAPKIADÓ.**

Horovitz-nyomda Debreczen, Darabos-u 7.

Viszketegséget, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a dr Flesch-féle eredeti, törvényesen védett

Skaboform — barna zsir.

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti peccsés dr Flesch-félcet kérjünk.

Próbátégely 2.30 K, nagy tégely 4.— K, családi adag 11.— Kor. Kapható a helybeli gyógyszerárakban, vagy rendelhető direkt a készítőnél: dr Flesch E. „Korona” gyógyszer-tára, Győr.

Vételnél a „Skaboform” védjegyre ügyeljünk

Kriegsgefahr =
Deutsche!

Die Öte
Kriegsanleihe
wird gezeichnet vom
15. März bis 18. April
1918

BHO